

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2020-08-20

Marievik 15 m fl i stadsdelen Liljeholmen i Stockholm, S-Dp 2010-14465

Planförslaget har tidigare varit på granskning under perioden 18 september till 16 oktober 2019. I denna version har förtydliganden skett vad gäller miljö kvalitetsnormen för vatten, markmiljö, påseglingsrisk och buller. Planunderlaget har också kompletterats med nytt utredningsunderlag angående markmiljö och påseglingsrisk.

Samfundet S:t Erik finner att vår kritik mot de föreslagna höga tornbyggnaderna, som vi anser skulle innebära ett alltför brutalt inslag i den känsliga och kulturhistoriskt intressanta miljön längs Årstavikens stränder, kvarstår även efter de förtydliganden som nu skett av förslaget. Varken skalan eller gestaltningen stämmer med den byggnadstradition som under lång tid har utvecklats längs stadens så betydelsefulla vattenrum.

Stadsbyggnadskontoret meddelar att om yttranden och synpunkter skickats in under föregående granskning och sakfrågorna ovan inte förändrar dessa, behöver yttrande inte skickas in på nytt. Alla tidigare inskickade yttranden finns med i ärendets fortsatta beredning. Vi väljer trots detta att ånyo framföra vår uppfattning och åberopar det vi framfört i våra tidigare yttranden som bifogas.

Samfundet S:t Eriks kritik av föreslagen bebyggelse kvarstår.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Susanne Ingo
Vice ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Victor Edman
Styrelseledamot

Bilagor:

1. Yttrande granskning om förslag till detaljplan för Marievik 15 m fl i stadsdelen Liljeholmen i Stockholm, S-Dp 2010-14465, 20191015
2. Yttrande samråd om förslag till detaljplan för Marievik 15 m fl i stadsdelen Liljeholmen i Stockholm, S-Dp 2010-14465, 20160128

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2019-10-15

Marievik 15 m fl i stadsdelen Liljeholmen i Stockholm, S-Dp 2010-14465

Samfundet S:t Erik har i ett tidigare skede yttrat sig om detaljplanen 2016 (bilaga 1). I detta yttrande ställde sig Samfundet mycket kritiskt till de föreslagna tornbyggnaderna och framhöll att dessa ”genom sin extrema höjd och med sin accentuerade placering invid Årstavikens öppna vattenyta starkt påverkar kulturmiljön i hela Stockholm med Stockholms riksintresse för kulturmiljövården. Den delen av förslaget innebär en avgörande skalförskjutning för hela Stockholm samt ett icke önskvärt paradigmskifte i stadens arkitektoniska gestaltning.”

Trots att planen har genomgått en viss bearbetning till det bättre, kvarstår Samfundet S:t Eriks kritik i detta avseende. De föreslagna höga tornbyggnaderna skulle innebära ett alltför brutalt inslag i den känsliga och kulturhistoriskt intressanta miljön längs Årstavikens stränder. Varken skalan eller gestaltningen stämmer heller med den byggnadstradition som under lång tid har utvecklats längs stadens så betydelsefulla vattenrum.

Under senare år har det blivit allt vanligare att staden tillåter rivning av relativt unga byggnader i stället för bevarande och anpassning till nya behov. Den i planen föreslagna rivningen av det grönklassade kontorshuset i M15, ritat av Anders Berg och Erik Thelaus och uppfört omkring 1980, är ett belysande exempel på denna brist på varsamhet. Både ur bevarandesynpunkt och ur hållbarhetssynpunkt vill Samfundet S:t Erik uppmana till en betydligt större återhållsamhet när det gäller sådana ingrepp i den befintliga bebyggelsen.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Victor Edman
Styrelseledamot

Bilaga: Samfundet S:t Eriks yttrande av 2016-01-28.

Samfundet S:t Erik
Stockholm

YTTRANDE

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

2016-01-28
Dnr 2010-14465

Samråd om förslag till detaljplan för Marievik 15 mfl i stadsdelen Liljeholmen i Stockholm, S-Dp 2010-14465

Samfundet S:t Erik har tagit del av samrådsmaterialet, och vill särskilt rikta in diskussionen på de extremt höga tornbyggnader för bostadsändamål som ingår i kvarteren M15 och M22. Behovet av ett ökat bostadsbyggande i Stockholm är väl känt. Med det starka trycket på en accelererande nybyggnadstakt är det emellertid av största vikt att Stockholms stad har ett långsiktigt perspektiv för stadens utveckling och tar ansvar för förvaltandet av Stockholms kulturarv och skönhetsvärden.

Man kan i en bostadsbrist som den vi nu upplever påminna sig om tidigare epokers kraftiga behov av ett ökat byggande. Såväl när malmarna bebyggdes på sent 1800-tal som när bostadsbristen under 1920-talet skulle lösas byggdes det på mark som delvis redan användes för andra ändamål. Det kan vara försvarbart att riva äldre i och för sig bevarandevärd bebyggelse för att tillfredsställa aktuella behov och bidra till stadens utveckling. Men inte till vilket pris som helst!

Det kan samtidigt ifrågasättas om det är miljömässigt försvarbart att riva stora, relativt nya och väl fungerande kontorshus för att ge plats för ny exploatering. Samfundet S:t Erik kan trots detta ställa sig bakom de föreslagna rivningarna inom planområdet. Samfundet anser även att Marievik kan tåla en tät exploatering.

Vi ställer oss för Marievik bakom *Promenadstadens* mål "[...] att skapa täta och attraktiva stadsdelar med blandat innehåll och offentliga miljöer av hög kvalitet, samt att planera för en sammanhållen, tät och levande stadsmiljö även i närförorterna. Att skapa attraktiva stråk och bättre möjligheter till rekreation vid stadens vatten är också av stor vikt."

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Vad som däremot är högst olämpligt i planförslaget är den mycket markanta skalförskjutning och stadsomdaning som ansamlingen av de olika höga husen med sina cirka 20 till 38 våningar innebär. Samfundet instämmer i samrådshandlingens bedömning av konsekvenserna för kulturmiljövården: ”Riksintresset för kulturmiljövården, Stockholms innerstad med Djurgården, påverkas negativt i flera avseenden trots att planområdet ligger i ytterstaden. Stockholmska särdrag som anpassningen till naturen, stadens inlopp och siluett samt vyer från viktiga utsiktspunkter berörs av den nya gruppen höga byggnader. Södermalms siluett betraktad från innerstadens centrala delar kommer att förändras. Områden där stadens topografi är särskilt tydlig och som domineras av grönska påverkas av att nya byggnader tar plats i landskapet.”

Samfundet instämmer också i samrådshandlingens kommentarer till konsekvenserna för stadsbilden: ”Motsvarigheter till planförslagets grupp av punkthus finns inte i Stockholm. Bebyggelsen förändrar stadsbilden inte endast i närområdet. Den markant ökade synligheten i staden kan vara positiv för ökad orienterbarhet men riskerar också att försvåra stadens läsbarhet. De nya byggnaderna kommer genom sin täta gruppering och höga höjd att skymma befintlig bebyggelse och påverka upplevelsen av både topografi och befintlig bebyggelse.”

Det finns andra brister i förslaget som också skulle kunna kommenteras, men de är av sådan art att de säkert går att lösa under den kommande processen. Dock kan det förefalla märkligt att barnkonsekvenserna först kommer att studeras i nästa skede.

Den viktigaste kritik som Samfundet S:t Erik vill framföra mot förslaget gäller gruppen av höga byggnader (M15 och M22), som genom sin extrema höjd och med sin accentuerade placering invid Årstavikens öppna vattenyta starkt påverkar kulturmiljön i hela Stockholm med Stockholms riksintresse för kulturmiljövården. Den delen av förslaget innebär en avgörande skalförskjutning för hela Stockholm samt ett icke önskvärt paradigmskifte i stadens arkitektoniska gestaltning.

Samfundet S:t Erik hemställer att detaljplaneförslaget avslås.

Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Victor Edman
Styrelseledamot

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950